

TERVEYSSOSIAALITYÖ MUUTOKSESSA

Laura Finander
Liisa Laari
Hanna Päiviö
Sosiaalityön käytäntötutkimus
Helsingin yliopisto
Helmikuu 2020

TUTKIMUKSEN KONTEKSTI

Helsingin kaupungin päihde- ja psykiatriapalveluissa on käynnissä sosiaalityön tehtävä rakenneuudistus, jossa aikuis- ja terveysosiaalityön vastuualueita on yhdistetty. Uutta työtettä kutsutaan integroiduksi sosiaalityöksi. Uudistuksen seurauksena asiakas saa halutessaan aikuissosiaalityön sosiaalipalvelut ja päätökset terveydenhuollon sosiaalityöntekijältä.

TUTKIMUKSEN TARKOITUS

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, miten potilaat ja sosiaalityöntekijät kokevat tuen ja kontrollin psykoosipalveluiden sosiaalityössä. Tuki ja kontrolli ovat keskeisiä käsitteitä aikuissosiaalityön viranomaisrooliin sisältyvässä harkinnassa. Olemme kiinnostuneita siitä, miten tuki ja kontrolli koetaan uudessa toimintamallissa, joka on lisännyt sosiaalityöntekijän harkintaa.

AINEISTO JA ANALYYSI

Käytäntötutkimuksen periaatteiden mukaisesti tietoa tuotettiin yhdessä työntekijöiden ja potilaiden kanssa prosessin aikana. Aineistona tutkimuksessa oli 4 potilashaastattelua ja 10 sosiaalityöntekijän fokusryhmähaastattelu.

TULOKSET

- 1) Tuella ja kontrollilla on erityinen asema psykoosipalveluiden sosiaalityössä. Potilaisiin kohdistuu erillisiä kontrollitoimia sairaanhoidon ja sosiaalityön näkökulmasta. Ristiriitaiseksi tai perustelemattomaksi koettu kontrolli voi vaarantaa potilaan hoitosuhteen ja/tai sosiaalityön.
- 2) Sosiaalityön tuen ja kontrollin säätely edellyttää työyhteisöltä jaettuun osaamiseen perustuvaa linjaa. Tämä linja on psykoosipalveluissa muodostumassa.
- 3) Psykoosipalveluiden sosiaalityön linjan muodostamisessa on tunnettava niin potilaiden erityistarpeet ja sairauden sosiaaliset tekijät kuin sosiaalihuollon lainsäädäntö.

IDEAT KEHITTÄMISEEN

- Toimivien tapojen kehittäminen potilaiden osallistamiseen hoitokokemuksen tutkimuksessa ja kehittämisessä.
- Työyhteisön osaamisen kehittämiseen panostaminen siten, ettei psykoosisairaiden terveysosiaalityön osaaminen jää paitsioon.
- Koulutusmahdollisuuksien ja osaamisen jakamisen tarjoaminen sosiaalihuollon lainsäädännön soveltamisesta potilasryhmän erityisyys huomioiden.
- Toimintaohjeen kehittäminen tilanteille, jossa sosiaalityön ja terveydenhuollon tavoitteet ovat ristiriidassa.

LÄHTEET

Jokinen, A. (2008). Sosiaalityö tukena ja kontrollina aikuisten kohtaamisessa. Teoksessa A. Jokinen & K. Juhila (toim.), *Sosiaalityö aikuisten parissa* (s.110 - 144). Tampere: Vastapaino.

Karjalainen, P., Metteri, A. & Strömberg-Jakka, M. (2019). Tiekartta 2030 - Aikuisten parissa tehtävän sosiaalityön tulevaisuus selvitys. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita, 2019:41.

Satka, M., Julkunen, I., Kääriäinen, A., Poikela, R., Yliruka, L. & Muurinen, H. (toim.), *Käytäntötutkimuksen taito*. Helsinki: Heikki Waris Instituutti & Mathilda Wrede Institutet.

Romakkaniemi M. & Kilpeläinen, A. (2013). Asiakkuus terveydenhuollon sosiaalityössä - Terveydenhuollon sosiaalityöntekijät asiakkaiden toimijuuden tilojen rakentajina. Teoksessa M. Laitinen & A. Niskala (toim.), *Asiakkaat toimijoina sosiaalityössä* (s. 244 - 271). Tampere: Vastapaino.

